

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Szociális nevelés az iskolában.

Irta: Szabó Gyula.

Ha végigtekintünk a XX. század társadalmi életén, sűrűn halljuk ama úgyszólván már közkeletű mondást: «Nehéz időket élünk!» És valóban igaz.

Mert mindenütt az általános elégedetlenség panasza hangzik végig s erősen küzd az ember a megélhetésért. Mindenki lázasan iparkodik szenvedélyeit, amennyire lehet, kielégíteni. A tisztelet, tekintély elve kiveszöfélben van az embe-
reknél.

A megegyezés és boldogság már fehér holló számba megy. Mi ennek az oka? Az, hogy a hit, a vallásos érzelem mindjobban kivész az emberiség lelkéből. Ha keressük, hol rejlik ennek gyökere, úgy könnyen rátalálunk. Tudniillik abban van, hogy a már-már két évtized óta tartó megélhetési küzdelemben elmulasztotta sok nevelő a kedély és szívképzést. Azért gondolatait, tetteit az ember nem a szíve sugallata szerint irányítja. Minden ember csak az ész hatalmát tolja előtérbe a szív felett. Holott az ész tisztán nem adja meg az emberi élet örömeit, boldogságait. Ez nem indít bennünket részvétre, hogy embertársainkon könyörüljünk. Tehát az éstől ne várjunk sajtó sebeinkre gyógyító balszámot, hanem a szívtől.

Korunk minden irányú törekvései az iskolába is befészkeltek magukat. A cél nem az, minél több ismereteket verni a gyermek fejébe. A nevelés pedig háttérbe szorul. Ebből származik aztán az a túlterhelés, mely által teletömjük a gyermeket mindenféle sok ismerettel, amelyek közül soknak az életben talán hasznát sem veszi s így a kedélyére, szívére semmit sem hatunk. Az iskolának pedig nemcsak tanítani, hanem nevelni is kell, még pedig vallás-erkölcsi alapon, amint ezt egy nagynevű szociológusunk, dr. *Giesswein* is hangsúlyozta. Csak akkor művelhetjük kellőleg az embert, ha az értelem mellett az érzelmeket, vagyis a szívet is plántáljuk.

Ma a szívképzésre kell a fősúlyt helyeznünk,

hogy ezzel mintegy ellensúlyozzuk a divattá vált, veszedelmes, békét s nyugalmat felkavaró szocializmust. Igen, ellensúlyoznunk kell ma már s ennek ellenszere pedig a keresztényszociális nevelés, mely nem akarja megszüntetni az egyéni, vagyoni, társadalmi különbséget, hanem vallás-erkölcsi alapon egymás folytonos jobbléteért óhajt munkálkodni.

A szociális nevelést mindjobban előmozdít-hatjuk annak két főtényezője, az erkölcsösség s a hazaszeretet érzelmének fejlesztése által. Az erkölcsösségre neveljük úgy a gyermekeket, ha mindig és mindenben a gyermek szívére irányítólag hatunk s ha a hit, remény, szeretet magvait oltjuk a lelkébe s a bűnnek, vagyis a rossznak utálatos voltát vele megértessük, hogy csak olyanokat tegyenek az életben, amelyeket az isteni s emberi törvények megengednek. Ha pedig erről letérnek, úgy el fogják venni előbb-utóbb büntetésüket.

Tanulják meg egymást becsülni, hogy az életben egymásra ne irigykedjenek, ne áskálódjanak, hanem közös erővel munkálkodjanak felebarátjuk jobb sorsra való jutására. Szoktasuk növendékeinket a keresztény munkára s keresztény takarékosagra, hogy tanulja meg becsülni igaz uton szerzett vagyonát s ne áhítozzék a máséra.

A hazaszeretetre szociális szempontból pedig úgy neveljük, ha az édes haza iránt való igazi, önzetlen szeretetet bevessük a gyermek szívébe, lelkébe, intő például állítva a mai romlott kor szociáldemokratizmusát, mely azt hangoztatja: hogy: «Ahol a kenyér, ott a haza!» Továbbá, ha a dicső őseink tetteit magasztaljuk, azok példájára buzdítjuk a gyermekeket. Ezenkívül, ha a magyar nemzeti nyelvünkkel, dalunkkal és szokásokkal szívét gyakran nemesítjük.

Azért a tanítás minden fokán ne hanyagoljuk el a kedély és szívképzést, mert ezáltal olyan honpolgárokat nevelünk az édes magyar hazának, kik nem dobják oda könnyen magukat a szociáldemokratizmus karjaiba, hanem higgadtan, nyugodtan eveznek az emberi boldogság révpartja felé.

A lepke fejlődése.

Fogalmazás beszéd- és értelemgyakorlattal kapcsolatban. A fővárosi pedagógiai szeminárium kísérleti és gyakorló iskolájában 1913. március 8-án tanította *Cserny József* a gyakorló iskola II. osztályának tanítója.

Előkészítés.

1. Bevezető társalgás.

- a) *Cél*: az új anyag bekapcsolása a beszéd- és értelemgyakorlatok anyagának egységes rendszerébe.
b) *Eszköz*: a megelőző és az új anyagra vonatkozó olvasási és beszédgyakorlati órák tananyagának összefoglaló ismétlése.

Miről beszélgettünk tegnap?

Tegnap a bogarokról beszélgettünk.

A bogarakat másképpen hogyan nevezzük?

A bogarakat együttvéve rovaroknak nevezzük.

A tanító felírja a táblára: *Rovarok*.

Nevezd meg azokat a rovarokat, amiket már láttal!

Én már láttam szarvasbogarat, cserebogarat, legyet, darazsat, méhet, lepkét.

A megnevezett rovarokat a tanulók kiegészítő kérdések alapján hasonlóság szerint csoportosítják. A tanító felírja a táblára a rovarok címe alá: cserebogár, szarvasbogár; — légy, méh, darázs; — lepke.

A bogarak testének hány főrésze van?

A bogarak testének három főrésze van.

Nevezd meg a bogarak testének főrészeit!

A bogarak testének főrészei: fej, tor, potroh.

Hány szárnyuk van?

A bogaraknak négy szárnyuk van.

Hány lábuk van?

A bogaraknak hat lábuk van.

Testüknek melyik részén van a szárnyuk, a lábuk?

A toron.

Miben hasonlítanak az összes rovarok egymáshoz?

Hogy testüknek három főrésze van, négy szárnyuk, és hat lábuk van.

(A feleletet a bemutatott rovarok egymás mellé helyezése, összehasonlítása, a hasonlóság szemléltetése alapján mondotta el a gyermek.)

2. A tanítás anyagának megjelölése.

- a) *Cél*: az érdeklődés összpontosítása.
b) *Eszközök*: a tanítás tárgyára vonatkozó régi képzetek felidézése; a tanítási óra céljának kitűzése (plasztikai, grafikai, szóbeli és írásbeli fogalmazás).

Melyik rovar tetszik neked legjobban?

A lepke.

Fogtal-e már lepkét?

Igen is, én már fogtam lepkét?

Mikor fogtal lepkét?

Nyáron, mikor Körponán voltunk nyaralni.

Meséld el, hogyan fogtad meg!

Láttam, hogy egy lepke a virágra szállott. Lábujjhegyen odamentem és vigyázva megcsiptem a szárnyát.

Ki fogott még lepkét?

Minden gyermek jelentkezik.

Mindnyájan kézzel fogtátok meg a lepkét?

Több gyermek jelentkezik.

Te mivel fogtad meg?

A kalapommal.

És te?

Én lepkefogóval.

Miért fogtad meg a lepkét?

Mert igen megtetszett.

Mindnyájatoknak tetszik a lepke? Mivel látom, hogy a lepke olyan nagyon tetszik nektek, azért ma a lepkéről beszélgetünk; még pedig arról, hogy miből lesz a lepke. A tanító felírja a táblára: «Miből lesz a lepke?»

Amit ma tanulunk, azt plasztilinnal megcsináljuk, lerajzoljuk, azután majd röviden elmondjuk, egy másik órán pedig le is írjuk.

II. Synthesis.

a) *Cél*: új képzetek származtatása.

b) *Eszközök*: a tanítási egységekre osztott tananyag kifejtése **cselekvő szemlélet** alapján.

1. Tanítási egység: a pete.

Csak a gyermekek fogják meg a lepkét?

Nemcsak a gyermekek fogják meg a lepkét.

Hát még kik?

Az emberek is.

Az emberek is azért fogják meg a lepkét, mert tetszik nekik?

Nemcsak azért, hanem még azért is, mivel a lepke kárttevő állat.

Csak magát a lepkét pusztítják az emberek?

T. Ugy-e mindnyájan észrevettétek, hogy — mióta jó idő van — a sétatereken kertészek dolgoznak.

Mit szedegetnek le a kertészek a fáról?

Ágakat meg száraz leveleket.

Petéekkel rakott száraz levél szemléltetése.

Mi van ezen a levélen?

Lepketojás.

Miért szedik le a fáról a száraz leveleket?

Azért szedik le, mert lepketojás van rajtuk.

Csak magát a lepkét pusztítják tehát az emberek?

Nemcsak a lepkét, hanem még a tojásait is.

Mekkora egy lepketojás?

Akkora, mint egy mákszem.

T. A lepketojást petének nevezzük.

A tanító felírja a táblára: «Pete».

T. Alakítsunk plasztilinnal levelet s rája petéket!

Cselekvő szemlélet. Alkotó tevékenység. A képzel plasztikai reprodukciója.

A gyermekek két perc alatt tetszésük szerint levelet s rája petéket készítettek. A gyermekek közül több nem sima, hanem összezsugorodott levelet alakított.

T. Rajzoljunk levelet s rája petéket!

A képzet grafikai reprodukciója.

A gyermekek a négy mezőre osztott lapon az első mezőre részint a plasztilin munkájukat, részint a bemutatott levelet rajzolták le; a levélre petéket rajzoltak. Rajzolás idő egy perc.

A kitűzött célnak megfelelően a tanítási egység anyagának összefoglalása egy mondatba. A szerzett ismeret szóbeli reprodukciója.

Mit készítettél plasztilinnal? Mit rajzoltál? Hogyan került a levélre a pete? Mit rak tehát a lepke a petére?

A lepke a levélre petéket rak.

2. Tanítási egység: a hernyó.

Most rakta a lepke a levélre a petéket?

Nem most, hanem még a nyáron.

A lepke maga költi ki a tojásait?

Nem.

Miért nem?

Mert az a lepke már nem él.

Mi költi ki a lepketojást?

A nap.
Hogyan?
Úgy, hogy rásüt a petékre s akkor a petékből kibújnak a hernyók.

A tanító szemlélteti a hernyót.

Mi lesz tehát a petéből?

T. A hernyó teste izekből áll, mint az ember ujjá.
Miből áll a hernyó teste?

Mit eszik a hernyó?

A hernyó levelet eszik.

Minden hernyó levelet eszik?

(A tanító kíségető kérdései: Miért fogja meg a mama azokat a lepkéket, amik este a lámpa körül röpködnek? Miért porolják és szellőztetik ki többször a téli ruhákat? A molylepke rágja ki a ruhát?)

Nem minden hernyó eszik levelet. Van olyan hernyó is, amelyik a ruhát és a prémekeket eszi meg.

Kárt tesz-e a hernyó, mikor lerágja a fa leveleit? Szabad-e pusztítani?

Cselekvő szemlélet. A képzet plasztikai reprodukciója.

T. *Alakítsunk izekből hernyót!*

A gyermekek két perc alatt elkészítették a hernyót.

Alkotó munka. A szerzett ismeret grafikai reprodukciója.

T. *Rajzoljunk hernyót!*

A gyermekek egy része a bemutatott hernyót, más része a készített plasztikai munkát rajzolta le; egynehány egészen más típusu hernyót rajzolt. A gyermekek legnagyobb része utasítás nélkül (tehát alkotó munkával) nem csupán a hernyót rajzolta le, hanem melléje levelet is rajzolt. Egynehány gyermek úgy rajzolta le a hernyót, amint a fa leveleit rágja le. Rajzolás idő két perc.

A célnak megfelelően a tanítási egység anyagának összefoglalása egy mondatba. Az ismeretanyag szóbeli reprodukciója.

Mit készítettünk plasztikából? Mit rajzoltunk? Miből lesz a hernyó?

A petéből lesz a hernyó.

*

3. Tanítási egység: a báb, a gubó.

Van-e olyan hernyó, amit az emberek nem pusztítanak el?

Igen van, a selyemhernyó.

Miért nem pusztítják el a selyemhernyót?

Mert selymet készít.

Ki figyelte meg, hogyan készíti a selyemhernyó a selymet?

A legtöbb gyermek jelentkezik. Mondd el Bandi!

A selyemhernyó, mikor már megnőtt, egy skatulya sarkába mászik. Azután a szájából vékony selyemszálat ereszt ki s ezzel a selyemszállal körülfontja magát.

A tanító szemlélteti a gubót.

A felnyitott gubóban megmutatja a bábót.

Ki tudja megmondani, mi van a gubóban?

Kicsi hernyó.

Igazán kicsi hernyó?

Nem, hanem báb.

Miből lett a báb?

A báb hernyóból lett.

Mit csinál a hernyó, mikor már egészen megnőtt?

Mikor a hernyó már egészen megnőtt, begubózta magát.

S mi lesz belőle?

Milyen alakú a gubó?

A gubó tojásalakú, csakhogy a közepe be van nyomva.

Cselekvő szemlélet. A képzet plasztikai reprodukciója.

T. *Alakítsunk plasztikából gubót!*

A gyermekek egy perc alatt elkészítették a gubót.

A képzet grafikai reprodukciója. Alkotó munka.

T. *Rajzoljunk gubót.*

A gyermekek egy része a négy mezőre osztott lapon a harmadik mező közepére rajzolta a gubót. Több gyermek a mező sarkába rajzolta, jelezve azt, hogy a selyemhernyó a skatulya sarkában készíti a gubót. Mások fonalon függő gubót rajzoltak. Rajzolás idő egy perc.

A kitűzött célnak megfelelően a tanítási egység anyagának összefoglalása egy mondatba. Az ismeretanyag szóbeli reprodukciója.

Mit készítettünk most? Mit rajzoltunk? Mikor készíti a hernyó a gubót? Mi van a gubóban? Mit csinál a hernyó mikor már egészen megnőtt s mi lesz belőle?

Mikor a hernyó megnőtt, begubózta magát és báb lesz belőle.

*

4. Tanítási egység: a lepke.

A tanító mutat egy lyukas gubót.

Miért lyukas ez a gubó?

Azért lyukas, mert kirágta a lepke.

Miből lett a lepke?

A lepke a bábból lett.

A tanító többféle lepkét szemléltet.

Mit eszik a lepke?

A lepke mézet eszik.

Honnan szerzi a mézet?

A virágokból szívja ki.

A lepke testének hány főrésze van?

A lepke testének három főrésze van: fej, tor, potroh.

Melyik rész a legnagyobb?

Legnagyobb a potroh.

Melyik a legkisebb.

Legkisebb a fej.

Mi van a lepke fején?

A lepke fején van a szeme, szája, meg a bajusza.

Cselekvő szemlélet. A képzet plasztikai reprodukciója.

Készítsük el a lepke fejét plasztikából; a bajuszát, vagyis a tapogatóját drótból!

Mi van a toron?

A toron van a lepkének a négy szárnya, meg a hat lába.

Készítsük el a tort plasztikából, a szárnyakat pedig papírosból!

Mi hiányzik még a lepkéből?

Hol a legvastagabb a potroh?

Készítsük el a lepke potrohát!

A gyermekek a lepkét öt perc alatt készítették el.

Alkotó munka. A képzet grafikai reprodukciója.

Rajzoljunk lepkét!

A gyermekek a lepkét egy perc alatt rajzolták le. Egyénenként különféle színes lepkéket rajzoltak.

Néhány gyermek a lepkét virágra rajzolta.

A célnak megfelelően a tanítási egység anyagának összefoglalása egy mondatba. Az ismeretanyag szóbeli reprodukciója.

Mit alakítottunk plasztikából? Mit rajzoltunk? Miből lesz a lepke? Mi lesz a bábból?

A bábból lesz a lepke.

III. Associatio.

a) *Cél*: gondolkodásra ösztönzés: az értelem fejlesztése, appercepció.

b) *Eszköz*: szabad társalgás a tanult anyagról.

A gyermekek önállóan kérdéseket tesznek. A kérdésekre közös munkával, az egész osztály közreműködésével adjuk meg a feleletet.

1. kérdés: Hogyan nő a lepkének bajusza?

A tanító kiegészítő kérdései: Mit csinál a lepke a bajuszával, mikor a virágra száll? Miért mozgatja? Helyesen minek nevezzük ezt a bajuszt?

Felelet: Én azt hiszem azért nő a lepkének tapogatója, hogy vele — mint mi a kezünkkel — megtapogassa azt a dolgot, ahová leszáll.

2. k.: Én azt szeretném tudni, hogyan nő a lepkének szárnya?

A tanító kiegészítő kérdései: Mit eszik a lepke? Honnan veszi a mézet? Hogyan jut a virágra? Miért nő tehát a lepkének szárnya?

F.: A lepkének azért nő szárnya, hogy virágról-virágra szállva emivalót szerezhessen.

3. k.: Hány ize van a hernyónak? A tanító megmutatja a preparált hernyót és megszámláltatja a gyermekekkel az izeket.

F.: A hernyó teste 12 izből áll.

4. k.: Hogyan lesz a hernyó izéből a lepke feje, tora és potroha.

A kérdést a tanító oldotta meg.

5. k.: Hány lába van a hernyónak?

F.: A tanító megmutatja a preparált selyemhernyót. A gyermek megszámlálja a hernyó lábait.

6. k.: Én azt szeretném tudni, miért van a lepke fején az a rugó?

A tanító kiegészítő kérdései: Mit eszik a lepke? Honnan veszi a mézet? Ki látta már, mikor a lepke mézet szí a virágból? Mit csinál ilyenkor azzal a rugóval, ami a fején van? Miért nyújtja ki azt a rugót? Miért van tehát a lepke fején az a rugó?

F.: Azért, hogy azzal szívja ki a virágból a mézet.

T.: Ez a rugó a lepke szája. Tud-e rágni a lepke?

Úgy rája ki a lepke a gubót?

Gy.: Nem, hanem kiszakítja.

7. k.: Miért van összezugszorodva az a levél, amelyiken pete van?

F.: Mert a lepke összesodorta.

T.: Én meg azt hiszem azért, hogy a peték télen el ne pusztuljanak.

8. k.: Miért nem esik le az ilyen száraz levél a fáról?

F.: Mert a lepke odaragasztotta.

IV. Systema.

- a) Cél: rendszeres gondolkodásra való nevelés.
b) Eszközök: Összefoglaló kérdések és áttekintő szemlélés alapján a tanítási egységek rendezése; gondolatsorok képzése és egybekapcsolása.

Rakjuk össze a plasztilin-munkánkat úgy, amelyen sorrendben készítettük.

A gyermekek összeállítják a sorozatot.

Mit készítettünk először—másodszor—harmadszor—negyedszer?

A tanító minden egyes kérdés után feliratja a táblára a megnevezett plasztilin-munka nevét (*pete, hernyó, gubó, lepke*).

Mit alakítottunk tehát plasztilinból?

A plasztilinból petét, hernyót, gubót és lepkét alakítottunk.

A plasztilin-petéből alakíthatunk-e hernyót, gubót, báb-lepkét?

Igen is alakíthatunk.

Az igazi petét is átalakítja valaki?

Az igazi petét senki sem alakítja át, az magától átalakul?

S mi lesz belőle?

Az igazi petéből igazi hernyó lesz.

Az élő hernyó is átalakul?

Igen a hernyó is átalakul?

Hogyan?

Úgy, hogy begubózza magát.

S mi lesz belőle a gubóban?

A gubóban a hernyóból báb lesz.

A báb is átalakul?

Igen, a báb is átalakul.

S mi lesz belőle.

A bábból lepke lesz.

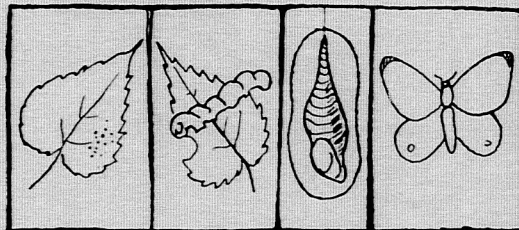
T.: Ezeket az átalakulásokat fejlődésnek nevezzük. Hogy el ne felejtjük felírom a táblára.

Hogyan nevezzük ezeket az átalakulásokat egy szóval?

Mondd el, hogyan fejlődik a lepke!

Míg a gyermek felel a tanító felrajzolja a táblára a fejlődési fokozatokat a következő systema szerint:

A lepke fejlődése:

A tanító az előadási órán most rajzol először. Eddig a gyermekek önállóan rajzoltak s ezáltal részben alkotó munkát végeztek.

V. Funkció.

a) Cél: az ismeretek emlékezetbe vésése és készsége avatása.

b) Eszközök: szóbeli és írásbeli fogalmazás.

Milyen sorrendben raktad össze a plasztilin-munkádat?

Én ilyen sorban raktam össze: pete, hernyó, gubó, báb.

Olvasd le róla, hogyan fejlődik a lepke!

A lepke petéket rak. A petéből kibújik a hernyó. A hernyó begubózza magát és báb lesz belőle. A bábból lesz a lepke.

Még néhány gyermek leolvassa a plasztilin-munkájáról a lepke fejlődését.

Vegyétek kézbe a rajzotokat!

Olvasd le a rajzodról a lepke fejlődését!

Több gyermek a rajzáról felel. Tegyétek el a munkátokat és a rajzotokat!

Olvasd le az én rajzomról, hogyan fejlődik a lepke! Több gyermek elmondja a táblán levő rajz után a tanult anyagot.

A tanító elfödi a táblán levő rajzot.

Mondd el emlékezetből, hogyan fejlődik a lepke! Több gyermek emlékezet után mondja el a lepke fejlődését.

T.: Amit ma tanultunk, azt a következő órán leírjuk.

A négy tanítási egységnek megfelelően a gyermekek négy plasztilin-munkát készítettek; a rajz négy aktusból áll; a fogalmazás (szóbeli és írásbeli), ennek megfelelően négy mondatból áll.

Az ifjúsági egyesületek létesítéséről.

Irta: *Vilcsék Gyula.*

Tagadhatatlan, hogy ez a mozgalom, amely az ifjúsági egyesületek létesítését célozza, egyike a legszükségesebbeknek és az életre legmesszebb hatóknak, csak az a baj, hogy az alapítás mikéntjét nem ismerjük még. T. i. az olyan alapító mikéntjét, amellyel hosszúéletű ifjúsági egyesületet tudnánk alapítani. Sajnos, a magam, valamint a mások kísérletei is azt mutatták, hogy valahol hiba van, hogy még nem találtuk el a helyes módot, vagy hogy az előfeltételek még nincsenek meg, amelyek az ilyen egyesületek fennmaradását biztosítanák.

Ez az intézmény hozzánk leginkább Németországból jött és mi az alapítás és vezetésben ezt is utánozzuk. Az egyik tudva, a másik mást utánozva, tudatlanul; de elfelejtünk egy lényeges dolgot, hogy Németországban az átlag-műveltség majdnem olyan mértékű, mint nálunk a művelt osztályé. A földműves, iparos eléggé művelt, hogy megértse, ha nem is precíze, de általánosságban a tudományos dolgokat is; a szociális népjóléti tanokat pedig jobban érti, mint nálunk a művelt osztály. Persze az ilyen körben felnőtt ifjúság aztán érdeklődve hallgatja az egyesületekben előadott dolgokat. Az én véleményem tehát az, hogy előbb az ifjúságból egész nemzedéket kell nevelnünk, olyant, amelyik még férfikorában is érdeklődjék a tudományos és a közjóléti problémákért. De amíg nálunk az apa a korcsmát járja, háznépével mintegy despota bánik, barmát embertelenül üti, veri, a falopást, vadorzást, kilegeltetést stb. még csak bűnnek sem tartja; ő maga veszi a 12 éves gyerekeknek a cigarettát, az anya meg maga viszi 14 éves leányát, sokszor fiatalabbat is, a korcsmába a táncos és otthagya egyedül, maga pedig aludni megy; tánc után reggel 3–4 órakor a legény kíséri haza, az ifjak 14–15-ik évtől már esténként az utcán duhajkodnak stb. addig bizony nehéz az ifjúsági egyesülettel boldogulni.

Azt fogja valaki mondani, hogy: hát hiszen éppen ezeknek a dolgoknak az ellenszerül kell az ifjúsági egyesületet megalapítani. Igen, helyes belátom; de hol annak a módja, hogy ezt a vad, duhaj, rakoncátlan csikó-csordát belehessen terelni és ott tartani?

Nem mondom, hogy hagyjuk abba a dolgot, hanem mondja el ki-ki tapasztalatait, még ha eredménytelen volt is a kísérlete és ezen okulva, talán majd felépül a sikeres kezdés.

Elmondom a magam tapasztalatait.

Elsőször próbáltam hasznos és ügyesítő gazdasági, számolási tanítással, érdekes természetrajzi és természettani előadások és experimentumokkal, föld- és néprajzi elbeszélésekkel, jogügyi útmutatásokkal, tündérmesékkel stb. Egy darabig ment a dolog, aztán elmaradtak. II-szor. Énekkart, sőt felnőttekből templomi zenét is állítottam össze és ismét tudományt osztottam. III-szor. Ujságokat szereztem, ismét énekeltünk, a jegyző, a doktor és én tartottunk előadásokat. Eremény, mint fent. IV-szer. Ismét volt ujság, előadás, sőt színház, élő- és vetített képek, monologok, szavaltatok stb. Ez alkalommal egy kis pénz is gyűjtöttünk kottára, iskolára stb. De hát kérem, magam lévén, belefáradtam, meg ők is apránként elhagytak. Csak a templomi quartett maradt meg, a többi elmaradt. Azaz, hogy, pardon, még egy dolog maradt meg emlékül. Ugyanis ezeken az ifjúsági összejöveteleken és persze az iskolában is

és máshol is a korcsmák ellen agitáltam, tehát megmaradt a korcsmárosok dühe és ellenem való izgatása. Támadták magyarságomat, támadtak azért, hogy a legényeket a korcsmától elvonom és a leányok ügyetlen libák maradnak, mert nem tanulnak meg táncolni.

Az izgatás oly mérvű lett, hogy egy iskolaszéki tag az iskolaszéki gyűlésen azt mondta: hogy a gyerekek már csak magyarul tudnak ugatni.

A jegyző, ha mondtam neki, hogy nem helyes dolog az, hogy a bíró nem tiltja ki a korcsmából a 15 éven aluliakat, fejét rázta és azt mondta: «Ugyan ne csinálj magadnak ellenségeket!». A szolgabírónál tettem jelentést. Ez felhuzta homlokát és azt mondta; hogy hát biz ez a falun még úgy van. Majd elküldi a csendőröket.

Lehet, hogy el is jöttek, én nem láttam. Egyik szomszéd kollégám egyszer azt merete mondani, hogy a korcsmárossal egyetértésben vannak és azért, mikor megengedett, vagy meg nem engedett tánc, zene van, hogy akkor nem jönnek, ezért a csendőrök feljelentették és megis lett büntetve; tehát én ilyet nem mondok. Egyszer a korcsmárost intettem meg; az egész indignálva azt mondta: hogy ő senkinek se követelheti a keresztlevelét, mit tudja, hogy ki nincs még 15 éves.

Kérem tehát vegyük tekintetbe ezen körülményeket és kérdezzük: hova fog az a legény inkább menni a korcsmába, ahol szeretőjével táncolhat, ihat, dohányozhat, vagy az ifjúsági egyesületbe, ahol ezt nem teheti és talán olyan tudományos kosztal tartják, amire még nem érett meg?

De hát mit tegyünk, miután valamit mégis kell tennünk?

Elsőször is az ifjúságot már gyerek kortól intenzív tudomány szeretetre kell nevelni. A külföld példájára a felnőttek számára is egyleteket, klubokat kell alapítani. A magasabb rangúak oda látogassanak el, úgy mint Németországban, ahol még az uralkodó hercegek, királyok is ellátogatnak az egyesületekbe, az egyesületek elnökei királyi kitüntetésekkel kapnak. Nagy pályadíjak lesznek kitűzve. Színelőadások, kirándulások, multságok lesznek rendezve. Tehát nemcsak száraz tudomány, hanem szórakozás is lesz nyújtva. Aztán ahol az apa, az anya szintén egyesületi, bundes, zunftschützen, veterán és nem tudom hányféle verein tagja, ott az ifjúság is szívesebben lesz egyesületi tag, lévén már annyira művelt, hogy szellemi kosztra is ráérezik. Nálunk előbb ezt az éhséget kell megteremteni.

Mit tegyen a társadalom és mit tegyünk mi, hogy e célt elérjük? Elsősorban be kell legalább vasárnap a korcsmákat zárni, 18 éven aluliaknak soha se szabadjon ott ülővendégként tartózkodni. Meg kell tiltani az utcán való duhajkodást, a virtust. Még pedig ne csak papíron, hanem szigorúan járjon utána maga a szolgabíró úr, mert a bíró maga is csak úgy nőtt fel, az ugyan nem tesz ezek a garázdálkodók ellen semmit. Alapítassanak községi könyvtárak, de kérem csak ne csupa gazdasági könyvekből, mert ez megint olyan a felsőbb körökben kiesztelt super bölesesség. A nép szeret tanulni, de ha erővel akarjuk a könyv szerinti gazdálkodást belé tölni, akkor megemelyedik, meg valjuk meg az igazat, az a könyvbéli gazdálkodás nem is válik ám mindig be. Legyen a könyvtárban mulattató regény, elbeszélés, monda, mese, néhány verseskönyv, ez utóbbiból ne sok, mert ezt is megunják, majd aztán látni fogjuk,

hogy később az ifjúság magától is rajön a komolyabb olvasmányra.

Gondoskodni kell helyiségről is, mert itt is van bökkenő. Ugy mint van minden községben betegház, úgy törvényesen kellene róla intézkedni, hogy minden községben legyen népház. Rendesen az iskolát szokás használni az ifjúsági egyesület összejövetelei helyiségeül, ha ott megtiltjuk a dohányzást, akkor eo ipso senki se jön, ha pedig megengedjük, akkor másnap a gyermekek köhögni fognak, mert a dohány-szag minden szellőzés dacára nem megy ki, erről már irt Magyar Árpád kollégánk is, aszülök is panaszkodnak, az iskolaszolga nem bírja a sok bagót kitakarítani; szóval az iskola nem való ifjúsági egyleti helyiségeül, erről külön kell gondoskodni. Az egyesületi élet élénkítéseül azt hiszem módjával meglehetne némi szórakoztatókártya, lottó, malom, sakk, löverseny, halma stb. játékot is engedni, természetesen nem szabad annak hazardjátékká fejlődni.

Rendezzünk színjátékot, előképeket, tréfás monológokat és jeleneteket, kabarét, szavalás és ének mellett. Esetleg egy kis tánc is megengedhető. Ha van jobb mesélő, erről külön kell gondoskodni. Az egyesület egyik-másik tagja maga próbálkozik valami versikét, valami színjelenetet írni, akkor simitgassuk ezeket a szarnypróbálgatásokat és adassuk is elő. Ez rettentően hizeleg a költőnek, az írónak, no meg a szülőknek is.

Ha folyik be a színelőadásokból némi pénz, akkor szerezzünk zászlót; lesz zászlószenteleési ünnep, vagy vegyünk harmoniumot az ének kíséréséhez. Esetleg csinálhatunk kis koncerteket, melodramákat is. Szerezzünk egy vetítógépet (laterna magikát) és mutassunk vetített képeket. Igen mulattatók az árnyképek is. Egy nedves lepedő mögött besötétített szobában a legmulatságosabb jeleneteket, esetleg beszédeseket is lehet előadni. Mindent, mindent meg kell ragadni, csak hogy oda édesgessük az ifjúságot. Évenként legyen több főünnepség, amelyre az egész községet meghívjuk.

Még egy kényes és vitás dolgot is akarok itt érinteni. Ez az: vajjon az ifjúsági egyesületnek leányok is lehetnek-e tagjai? Hát kérem, ez veszedelmes egy téma! Ha azt mondjuk, hogy nem, akkor már bezártuk az ifjúsági egyesület ajtaját; ha pedig azt mondjuk, hogy igen, akkor meg rettentő terhet veszünk magunkra.

Igaz, hogy a leányok is reászorulnak a továbbképzésre, talán a jobb erkölcsökre is, de hát lesz-e béke az egyesületben? Hogyan lesz a hazamenés? És mégis — és mégis, azt hiszem, csak akkor lehet célt érni, ha a leányok is ott vannak.

Hízen a fonó- és a varróházból, a korcsmából tegények kíséretében mennek haza és itt talán lehetne valami helyesebb módot ejteni. Talán ha a leányokkal eljárának szüleik is az egyesületbe? Vagy ha ez sehogy se volna lehetséges, akkor köteleznék magát két szomszéd leány, hogy mindig együtt járnak haza, vagy ha a leányokat egy fél órával előbb bocsátanánk el, ha egyáltalán nem tartanánk az ifjúságot későig együtt, hanem már 9, feltüz órákor haza küldenénk? Ha néha magunk is utána néznénk, vajjon haza mentek-e a leányok az elbocsátás után. Végeztül pedig, úgy hiszem, olyan nemesítőleg kellene ezen egyesület működésének hatni, hogy a rossz utak ki lennének zárva. És ahol még sem őrizhetők meg a bajok, ott az ifjúsági egyesületből való hazamenetel nélkül is meglennének.

Hacsak másként lehet, alakítsunk egy felnőttek

összejövetelét célzó továbbképző, művelődési egyesületet is, mint az ifjúsági egyesület testvéregyesületét.

Mindenesetre iparkodjunk a felnőttek, kivált a magasabb állásúak érdeklődését egyesületünk felé fordítani, kivált ahol valami gróf, báró, nagybirtokos, magas állású hivatalnok lakik a községben, azt mindenesetre meg kell nyerni az egyesület támogatására, mert ha ezek imitt-amott eljönnek, az felette nagy hatással van az ifjúságra, no meg anyagilag is hasznára lehet ezek támogatása.

Végül szóljunk arról, hogy ki legyen az ifjúsági egyesület vezetője?

Mindenesetre a tanító és a pap! És pedig, ahol több tanító van, az ifjabbak és ahol van segédlelkész: együtt karöltve vezessék az egyesületet és pedig azért, mert az ilyen egyesület vezetése, a rendezetés stb. sok rugékonyságot, találékonyságot, erőt, frisséget igényel; ezt az öreg bácsik már nem igen hozzák össze. Előre tehát fiatalabb tanítói nemzedék, mentsétek, javítsátok meg az ifjúságot! Nekünk, idősebbeknek pedig hagyjátok azt az öröndetes részt, hogy a ti eredményes munkátokat — amihez mi, ha egyebet nem, tanácsokat tudunk adni — örömmel szemlélhessük.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

A legjobb vizsgai ajándékokról. A jó könyv a legjobb barát. Mulattat, tanít, jó tanácsot ad, lelkesít, tüzel. Akár a mult időkről, hazánk és egyházunk dicsőségéről vagy szomorúságáról beszél, akár a mai világnak képét rajzolja, tanítását érdemes megszívlelni, mert a multnak és jelennek tanulságai, eredményei szerint kell igazítanunk a jövőt, a multnak és jelennek tanulságain kell figyelniünk, mikor majd mi kerülünk abba a sorba, hogy igazítsuk, intézzük a haza sorsát. Ezek a tanulságok — a szerint, hogy ki magyarázza a multat s jelent — igen sokféle lehetnek. Akiket rosszakarat és elkeseredés sugalmaz, mindent sötét színben látnak. Nem veszik észre, hogy a multban elevenebben élt az egyesek és nemzetek lelkében Krisztus Urunk szelleme; nem veszik észre, hogy a társadalom többet adott a becsületre, hitre, igazságra, az igaz férfi erényeire; nem látják meg, mert nem akarják meglátni, hogy teszem a középkornak egyik-másik százada mennyire felettünk állt vallásosság, jellem s ebből következőleg boldogság és meglegedés dolgában. De nem csak azok tévednek, akik a multban egyebet, mint rosszat nem látnak. Hibáznak s az igazsággal szembe kerülnek azok is, akik — pedig sokan vannak ám — az elmúlt századok minden intézményét helyesnek, jónak tartják; akik változtatás nélkül visszasírják az egyenlőtlenség, kiváltságok és előjogok korát; akik nem tudják megérteni, hogy amint a fű-fa is másforma áprilisban, mint júliusban vagy októberben, az emberiség sem élhet a XX. században X11. vagy XV. századi őseink módjára. A mult rágalmazóinál semmivel sem kevésbbé tévednek a mult mértéket nem

tartó magasztalói és semmivel sincs több igazság azokban a könyvekben, amelyek az elmúlt századokat, az egyenlőtlenség, az uralkodói és nagyúri önkény, a műveletlenség és szegénység korszakait felmagasztalják, mint azokban amelyek ez időktől meg akarják tagadni a kétségtelen kiválóság és elsőség elvitathatatlan előnyeit. A jó könyv azonban nem csak jó barát, aki hite és meggyőződése szerint őszintén feltár előttünk mindent, hanem egyuttal erőszakos prókátor is, ki a maga igazságait körömszakadtáig védelmezi, azokból nem enged egy hajszálnyit sem s nem nyugszik, míg csak olvasóját a maga véleményére nem hajlítja. Ha lelkesedik a multért s meg van elégedve a jellel, minket is azoknak magasztalóivá akar átválttatni, ellenben ha elégedetlen és haragos, bennünk is fel akarja gyújtani ezeknek az indulatoknak tüzet. Jól meg kell tehát válogatni olvasmányainkat s könyveink képeiben sem szabad magunk mellé bocsátanunk olyan barátokat, akiknek nézetei, gondolkodásmódja nem járnak az igazság útján. Az évvégi vizsgák táján rendszeresen garmadával jelennek meg az új könyvek. Egyik szebb külsejű, mint a másik, de aki megvásárlásuknál csak külső után indul, könnyen nagyot csalódik s a szép külsőben, a tetszetős cím alatt rossz barátot, gonosz tanácsadót ereszt a közelébe. Gondosan ki kell tehát válogatnunk a vizsgai jutalomkönyvek közül, hogy melyek valók nekünk, melyeket olvashatunk lelki haszonnal és gyönyörűséggel s ebben a válogatásban akarunk segíteni olvasóinknak, amikor figyelmeztetjük őket a *Szent-István-Társulatnak most kiadott vizsgai jutalomkönyv-jegyzékére, amelyet a napokban vettek kézhez kartársaink.*

Az év legszebb hónapja a május hava, azért illik «Május királynéját» a legszebb énekekkel üdvözölni. Ilyen énekeket tartalmaznak a következő füzetek: Mária-dalok I. füzet. (1.50 K). Asszonyunk szűz Mária II. füzet. (2 K). Hazánk Nagyszasszonya. III. füzet. (3 K). Köszöntsük Máriát. IV. füzet (2 K). Ave Mária V. füzet. (4 K). Immaculata. VI. füzet. (2 K). Hazafias Mária-dalok. I., II., III. füzet darabonként 3 K. Üdvözlégy Márja. (50 fill.) (Magyarok nagyszasszonya daljáték (3 K, külön szövegek 60 fill.). Május királynője virág-daljáték (6 K. Karszólamok 60 fill. Magánszólamok 60 fill.) Kaphatók: Kantor Elek kollégánknál: Budapest, II., Albrecht-u. 7.

A katolikus népiskolák új rendszabályainak könyve nélkülözhetetlen minden tanító, iskolaigazgató, iskolaszéki elnök és tag számára. A könyvhöz függetlenül vannak csatolva az összes tanügyi törvények és rendelkezések. A vaskos kötet ára fűzve 4 korona, kötve 5 korona és megrendelhető a Szent-István-Társulatnál, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

A Rendszabályok könyvének tartalma: Első rész. I. fejezet. A katolikus iskolák közigazgatása általában. II. fejezet. III. fejezet. A tanfelügyelés szervezete. IV. fejezet. A főtanfelügyelő. V. fejezet. A segéd-főtanfelügyelő. VI. fejezet. Az egyházkerületi tanfelügyelők.

Második rész. Az iskolaszékek szervezete és hatásköre. I. fejezet. Az iskolaszékek megalakítása. II. fe-

jezet. Az iskolaszékek szervezete. III. fejezet. Az egyházközségi iskolaszék tisztviselői. IV. fejezet. Az egyházközségi iskolaszék teendői. V. fejezet. A plébánosnak (helyettes plébánosnak), mint az egyházközségi iskolaszék elnökének teendője. VI. fejezet. A plébánosnak, mint egyházközségi népiskolák igazgatójának teendői.

Harmadik rész. I. fejezet. A tanítók minősítése és alkalmazása. II. fejezet. A tanítók szolgálati minősége. III. fejezet. Az iskolai fegyelmi szabályok.

Negyedik rész. I. fejezet. Az általános és gazdasági ismétlőiskola. II. fejezet. A katolikus kiseddóvintézkedések és gyermekmenedékházak.

Ötödik rész. A közhatalósági segély igénybevétele.

Függelék. I. A latin szertartású római katolikus elemi népiskoláknál alkalmazott igazgató-tanítók, tanítók, tanítónők, gazdasági szaktanítók, szaktanítónők, és kántortanítók fegyelmi szabályzata. II. 1907. évi XXVII. t-cikk a nem állami elemi népiskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságairól. III. Utasítás a törvényhatósági közigazgatási bizottságok számára a nem állami elemi népiskolák jogviszonyairól és a községi és hitfelekezeti néptanítók járandóságairól szóló 1907. évi XXVII. t-cikk végrehajtása tárgyában. IV. 1868. évi XXXVIII. t.-c. a népiskolai közköztartás tárgyában. V. A népiskolai tanítókat illető egyéb érvényben levő törvények, utasítások, szabályzatok, rendeletek, döntvények, határozatok, ítéletek. Tanítói iratok mintái.

Utmutató a községi és hitfelekezeti tanítók járandóságainak megállapításához és az ezzel kapcsolatos eljárásokhoz az 1913. évi fizetési törvény és az idevonatkozó korábbi törvények alapján. Összeállították: *Ember Károly és Wohlmuth Ernő.* Az új fizetési törvény intézkedésének alkalmazása a különböző esetekre, a törvény megfelelő magyarázata nélkül, igen nehezen véggezhető; ezért úgy a hatóságok, valamint az érdekelt tanítók világos útmutatást nyernek eljárásaikhoz majd e füzetből. A megrendelés a Szent-István-Társulat könyvkereskedéséhez intézendő. Ára közölve lesz. A könyv most van sajtó alatt. Megjelenése után részletesen ismertetni fogjuk.

HIREK.

Pályázati hirdetés

1. Pályázat az 1913. évben kiosztandó jutalomdíjak és segélyek tárgyában.

A Magyarországi Tanítók «Eötvös»-alapa több egy- százakoronás jutalom- és segélydíjra pályázatot hirdet, melyek az Országos Osztóbizottságnak 1913. évi július hó 5-én tartandó gyűlésébe osztat ak ki.

Az Eötvös-alap elnökségéhez intézendő jelentkezések Székely Károly egyesületi titkárnak (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 47. sz.) legkésőbb folyó évi május 31-ig küldendő be lehetőleg azon tanítóegyesület elnöksége útján, melynek a jelentkező atyja tagja, illetőleg tagja volt. Később érkező jelentkezések csak kivételes esetben vehetők figyelembe.

Jutalomdíjért csak azok a tanulók jelentkezhetnek, kik a polgári vagy középiskolák IV. osztályát már az 1911—12. évben avagy régebben jó sikerrel elvégezték és jelenleg ezen iskolák magasabb osztályaiban tanulnak

avagy a tanítóképzőintézeteket, akadémiákat vagy pedig az egyetemeket látogatják. A pályázatból az itt fel nem sorolt olyan tanintézetekben tanuló ifjak és leányok sincsenek kizárva, amelyek tanulóiktól a felvételkor megkövetelik a közep vagy polgári iskolák négy alsóosztályairól szóló bizonyítványt.

Jutalomdíjért az Eötvös-alap rendes tagjainak gyermekei jelentkezhetnek, ha szülők legalább 10 éve tagjai az egyesületnek.

A jutalomdíjért jelentkezők mellekeli tartoznak: 1. az 1911—1912. évről szóló végbizonyítványukat és az 1912—1913. évről szóló iskolai félévi értesítőjüket; 2. az illetékes tanintézet tanári karának ajánlatát; 3. azon iskolai hatóságoknak vagy tanítóegyesületeknek, esetleg tantestületeknek ajánlólevelét, amelyhez szüleik tartoznak, illetőleg tartoztak; 4. a szüleik által megszerzett egyesületi 50 koronás részesjegyet, vagy az 1913. évi tagsági díj befizetését igazoló nyugtatványt. 5. A folyamodó nevére pontosan megcímezett, tehát nem üres, hanem a név, lakóhely, megye, utolsó posta kiírásával és 45 filléres postabélyeggel felszerelt kellő nagyságú borítékot az okmányok ajánlott visszaküldése céljából.

Az Eötvös-alap segélyösszegeiért jelentkezők okmányait az illetékes tanítóegyesület elnöksége vagy az illetékes egyházi vagy világi iskolai hatóság útján tartoznak az «Eötvös-alap» titkárhoz beküldeni. A jelentkezéshez esatoandó a) szegénységi, illetőleg orvosi bizonyítvány, b) az illetékes tanítóegyesületnek vagy iskolai hatóságnak ajánlólevele; c) az egyesületi 50 koronás részesjegy, avagy az 1913. évi tagsági díj befizetését igazoló nyugtatvány, d) A folyamodó nevére pontosan megcímezett (név, lakóhely, megye, utolsó posta) és 45 filléres postabélyeggel felszerelt kellő nagyságú boríték az okmányok ajánlott visszaküldése céljából.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapjával kapcsolatban álló Gyertyánffy István-féle alapítvány 100 koronás segélyösszegét az Országos Osztóbizottság az alapítólevél értelmében csak oly tanítónak, illetőleg tanítónőnek, esetleg ezek tanuló gyermekeinek adományozhatván, akiket az erre különben jogosítottak közül az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület saját szempontjából is kiválóan érdemesnek ajánl a megjutalmazásra, ezennel felhívjuk az ezen segélyösszegre igényt tartó kartársakat, hogy kellően felszerelt folyamodványaikat folyó évi május 15-ig az Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület központi választmányához (Kolozsvár) nyújtsák be.

Budapesten, 1913. évi április 5-én.

Barczy István dr.,
elnök.

Székely Károly,
titkár.

2. Pályázat a Tanítók Házaiba való felvétel tárgyában.

A Magyarországi Tanítók Eötvös-alapja, a budapesti Tanítók Ferenc József-Házában, valamint a kolozsvári Tanítók Hunyadi-Házában létesített internátusok ingyenes, alapítványi, kedvezményes és teljes fizetéses helyeire az 1913—1914. iskolai évre ezennel pályázatot hirdet.

Jelentkezhetnek ezen helyekre a budapesti és kolozsvári tudomány- és műegyetemen vagy egyéb (érettségi bizonyítványt avagy tanítói oklevelet kívánó) fő- és szakiskolákon tanuló tanítók, tanárok és a tanügyi terén működő egyének kiváló előmenetelű, példás magaviseletű fia, akiknek szülői egyszersmind az Eötvös-alap rendes vagy rendkívüli tagjai s akik kötelezettségüknek az alapszabályokban körülírt módokat szerint mindenképpen megfelelnek s fiaik a főiskolai, szakiskolai vagy egyetemi tanulmányaiknak folytatásához szükséges előtanulmányaikat legalább is általános jó eredménnyel végezték.

A fölvetelre jelentkezők a következő okmányokat tartoznak bemutatni: 1. születési bizonyítványukat; 2. végzett tanulmányaikról és erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványukat; az évvégi bizonyítványt (ha még nincs meg, minden felszólítás bevárása nélkül utólag beküldendő), 3. azt az okiratot, melynek alapján a Tanítók Házaiba a fölvetelt jogosan kérhetik (tagsági jegy); 4. vagyoni és családi viszonyaikról szóló hiteles és kimerítő bizonyítványt; 5. ha a jelentkező valamely alapítványi helyet óhajt elfoglalni, az illető alapító

ajánlólevelét; 6. legújabb keletű hatósági orvosi bizonyítványt; 7. igazoló okmányt bármely oldalról és bármily csekély összegű segély vagy ösztöndíj élvezéséről, vagy ennek ellenkezőjéről. 8. A folyamodó nevére pontosan megcímezett (név, lakóhely, megye, utolsó posta) és 45 filléres postabélyeggel felszerelt kellő nagyságú borítékot az okmányok ajánlott visszaküldése céljából.

Mindaddig, míg az Eötvös-alap régibb tagjainak gyermekei és jobb előmenetelű folyamodók vannak, ezeknek a felvételnél elsőbbség adatik. Egenlő minősítéssel bíró jelentkezők közül az árvák és a nagyobb számú családdal megáldott szülők gyermekei részesülnek előnyben.

Alapítvánnyal bíró egyesek, egyesületek, jogsemélyek ajánlattételüknel ezen elveket szintén figyelembe venni kötelesek, miért is az illető alapítványra jelentkezők összes okmányai az ajánlattal az «Eötvös-alap» Osztóbizottságának május 31-ig bemutatandók. Később érkező ajánlatok nem vehetők figyelembe.

A Tanítók Házaiba felvételt nyert ifjak az egész tanévben át lakást, fűtést, világítást, felügyeletet, reggelit, ebédet, vacsorát, mosást és esetleges orvosi kezelést élveznek.

A betöltendő helyek számára és az egyes fokozatokban fizetendő díjakra vonatkozólag a következő táblázat nyújt tájékoztatást:

Díjfokozat	Díjtétel koronában	A betöltendő helyek száma		Kik vehetők fel az egyes fokozatokba	
		a budapesti házban	a kolozsvári házban		
Teljes díj	VIII.	800	3	3	0—10 éves rendkívüli tagok 10 éven telüli rendk. tagok és
	VII.	700	10	12	0—5 éves rendes tagok
	VI.	600	12	15	6—10 „ „ „
	V.	500	15	15	11—15 „ „ „
	IV.	400	15	25	16—20 „ „ „
	III.	400	55	15	Az alapítványt tevők részéről jelöltek
Kedvezményes díj	alapítványos	400	55	15	Az alapítványt tevők részéről jelöltek
	III.	300	15	20	20 éven telüli rendes tagok
	II.	200	4	10	Fel árvák
I. ingyenes		3	5	Egész árvák	
Összesen			132	120	

Az intézetben nyújtható kedvezménynek igénybevétele mindenkire egyaránt kötelező. Köteles azonkívül minden egyes ifjú minden időszakban annyi tárgyból és olyan eredménnyel kollokválni, illetőleg vizsgálni, amely legalább is tandíjmentesség elnyerésére jogosít. Ezen köteleesség elmulasztása az élvezett kedvezmény elvesztését, esetleg az intézetből való elbocsátást vonja maga után.

Az alapítványi helyre ajánlottaknak, ha a felvételi feltételeknek egyébként is megfelelnek, csak a felvétel biztosított az Országos Osztóbizottság részéről, egyébként tartoznak fizetni a teljes díj felét.

A kolozsvári Tanítók Házába, amennyiben hely van, évi 900 korona fizetéssel oly főiskolai ifjak is felvétetnek, kiknek szülői nem a tanügyi terén működnek és így az «Eötvös-alap» kötelekébe nem is tartozhatnak. Ilyenek a felvétel iránt a kolozsvári Tanítók Háza gondnokánál 1913. évi szeptember hó 15-ig jelentkezhetnek.

A hiánytalanul felszerelt jelentkezők a Magyarországi Tanítók Eötvös-alapja elnökségéhez címezve, lehetőleg az illetékes tanítóegyesület útján 1913. május hó 31-ig nyújtandók be Székely Károly titkárnál (VIII., Szentkirályi-utca 47. sz.) Az alapítványi helyekre pályá-

zók jelentkezéseiket ugyancsak az Eötvös-alap elnökségéhez címezve, az alapítványt tett egyesek, egyesületek, jogszemélyek útján, azok ajánlataival ellátva küldik be 1913. év május hó 31-ig az Eötvös-alap titkárához.

A jelentkezéseket 1913. július hó 5-én az Eötvös-alap Osztóbizottsága intézi el s az illetőket a felvételtől azonnal értesíti, akik viszont szeptember hó 5-ig akár személyesen, akár írásban tartoznak az illető intézet igazgatójánál jelentkezni. Aki a kitűzött napig nem jelentkezik, arra a felvételi határozat érvényét veszíti.

Budapest, 1913. április 5-én.

A magyarországi tanítók Eötvös-alapja nevében:
Bárczy István dr., Székely Károly,
 elnök. titkár.

Egyházmegyei tanítógyűlés. A veszpréme gyházmegyei róm. kath. Tanítóegyesület ez évben Veszprémben *képviselési nagygyűlést* tart, melyre a tétéleket a tavaszi közgyűléseken leendő tárgyalás és megvitatás céljából az elnökség következőképen állapította meg: 1. Az egyhuzamos tanítás pedagógiai és szociális oldalait tekintve, megvalósítható-e faluhelyeken? 2. a) A kántortanítók tisztán kántori illetményeinek, a mai megélhetési viszonyokhoz mért rendezése. b) A felekezeti tanítók fizetésrendezéséről legújabbán hozott országos törvény rövid ismertetése. 3. A tanítói nyugdíjtörvény revíziója. Az állami tisztviselők új nyugdíjtörvényének mely rendelkezései hasznosíthatók a tanítói nyugdíjtörvény revíziójánál?

Síremlék-leleplezés. Várpalota község népe másfél év előtt sírva kísérte sírjába a tanítók példaképét, Winkler Márton r. kath. kántortanítót. A temetés után csakhamar mozgalom indult meg a boldogult tisztelői, barátai s tanítványai között abból a célból, hogy a szeretett tanító sírját szép sírkő s emléket megörökítse. A sírkő elkészült s a bizottság a leleplezés ünnepségét pünkösöd másodnapjának délutánjára tűzte ki. A kántársak nevében *Rusznák* Ferenc hajmáskéri tanító, a veszprémidéki tanítókör elnöke mond emlékbeszédet.

A főváros megrendelése. Budapest székesfőváros tanácsa, a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz, *Takáts* Endre győri tanító tanszer-műintézeténél, 15 újonnan épült elemi iskolája számára, szemléltető tárgyakat rendelt (gazdasági eszközök mintái, gemeskút, kukoricagöré, faragópad, jászoly, szakajtó, méhkas, bogrács, rokka, szalmafedelű parasztház, mértani testek, szélkakas, orsó, stb.) 2100 K értékben.

A szigetvári róm. kath. esperesi kerület Tanítói köre 1913. évi május hó 15-én Baranyasellyén tartja rendes tavaszi közgyűlést. *Tárgysorozat*: 1. Elnöki megnyitó. 2. A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése. 3. Összefoglaló ismételés a természettani ismeretekből s azok vonatkozásai a gyakorlati életre. Gyakorlati tanítás az V. és VI. osztályban. Előadó: *Bodonyi Nándor* igazg.-tanító. 4. Az iskolai kirándulások pedagógiai értékéről. Előadó: *Izelstóger* Lajos káplán. 5. Indítványok.

A dunaszerdahelyi r. k. tanítóegyesület rendkívüli közgyűlését folyó évi május hó 8-ik napján Dunaszerdahelyen tartja meg. Szentmise 9 órakor; bíráló választmány értekezlete fél 10 órakor; a közgyűlés kezdete 10 órakor. *Tárgysorozat*: 1. Elnöki megnyitó. Mondja: *Horváth* Dezső egyesületi elnök. 2. Az őszi közgyűlés jegyzőkönyvének és az arra érkezett főtanfelügyelői válasznak felolvasása. 3. Kerületi esp. tanfelügyelő úr jelentése. 4. Pénztáros jelentése. 5. Tanítók a patronázs szolgálatában. Előadja: *Lengyel* Béla kir. járásbíró úr. 6. Rendszabályok

módosítására vonatkozó javaslat. Előadja: *Jakatics* Ferenc egyesületi tag. 7. A Pozsonyban felállítandó «Kath. Tanítók Háza» ügye. Előadja: *Horváth* Dezső egyesületi elnök. 8. Jövő évi pályatételek. 9. Indítványok. A választmány által javaslatba hozott pályatételek. 1. Gazdasági és ipari érzék fejlesztése a népiskolában. 2. A családi és iskolai nevelés kapcsolata. (Szülői értekezletek.)

Pályázati hirdetés. A Szombathely-egyházmegyei r. kath. Tanítóegyesületnek a budapesti Ferenc József Tanítók Házában létesített szobaalapítványi helyére az 1913—4. iskolaévre oly tanítóknak a budapesti tudomány, vagy műegyetemen vagy egyéb fő- és szakiskolákon tanuló kiváló előmenetelű, példás magaviseletű fiatal pályázhatnak, akik egyszerűen a Szombathely-egyházmegyei Tanítóegyesületnek és az Eötvös-alapnak tagjai és akik tagsági kötelezettségüknek az alapszabályokban körülírt módzatok szerint mindenben megfeleltek. A főlvetelért folyamodók a kérvényhez mellékelni tartoznak: 1. születési bizonyítványukat; 2. végzett tanulmányaikról és erkölcsi magaviseletükről szóló bizonyítványokat; 3. azt az okiratot, hogy a Tanítók Házába való főlvételt jogosan kérik; 4. vagyoni és családi viszonyaikról szóló hiteles, kimerítő bizonyítványt; 5. hatósági orvosi bizonyítványt. A hiánytalanul főlszerelt kérvények az Eötvös-alap elnökségéhez címezve 1913. május hó 15-ig hozzám adandó be. *Sárvár*, 1913. április hó 14-én. *Barabás* György s. k. a Szombathely-egyházmegyei r. k. Tanítóegyesület elnöke.

Tapasztalatok és tanácsok. (*Adalékok, hozzászólások.*) A fagy sok pusztulást okozott s az újságok hasábszámra hozzák a jelentést, hogy hol mennyi százaléka pusztult el a szőlőnek, gyümölcsnek, rozsnak stb. — Földrajzból már minden IV. oszt. ilyenkor ismeri hazánk egyes vidékeit, annak terményeit. Vigyük hát be az újságot az iskolába s a legközelebbi földrajz órán olvassuk fel a fagykárrol szóló jelentést. Esetleg valamelyik gyerek olvassa. A többi pedig a térképen mutassa a vidéket. Tokajban, Mádon, Tarcalon, Gyöngyösön, Sopronban a szőlő szenvedett kárt. (Mutasd! Milyen megye? Micsoda hegység van ott? Mi terem ott?) Kecskeméten, a Lajta hegység mentén stb. a barack és cseresznye pusztult el. (Mutasd! Megye. Termés. Lakók nyelve, foglalkozás.) — A spanyol királyt egy elvetemült ember le akarta löni. (Spanyolország. Fővárosa. Pyreneusi félsziget. Tengerei. Szomszédjai.) — Egy merész ember repülőgépen néhány óra alatt Doverből kiindulva átröpült a szárazföldre. (La Manche-csatorna, Hollandia, Belgium, Franciaország) s Németországig meg sem állott. — Uzelac alezredes három óra alatt Fischamendből Ujvidékre repült. Számtan: 400 km 3 óra alatt; tehát átlagos sebesség? Földrajz: A berepült vidék: Lajta, Kis-Alföld, Bakony-hegység és Vértes, Balaton, Duna, Nagy-Alföld. Megyék, városok. — Tehát néha-néha használjuk fel az újságot is a tantárgyak élénkítésére, fáradságunk nem lesz hiábavaló. Amellett a jó sajtóról is eshetik egy-két szó.

Kérelem az ország tisztelt tanítóságához. Az Országos Állatvédő Egyesület az idén is kérelmet intézett az egyházi főhatóságokhoz és a kir. tanfelügyelőkhöz, hogy hívják föl az elemi iskolák vezetőit a madarak és fák napjának megtartására, az *Országos Iffjúsági Madárvédő Liga* szervezésére, illetve fejlesztésére és az ezekről való jelentéstételre. A legtöbb helyen bizonyára már e kérelmet megelőzve

intézkedtek a tisztelt tanügyi hatóságok e tárgyban, másutt talán késik még a körrendelet kibocsátása. Mindenesetre célravezetőnek tartjuk, ha kérelmeinkkel közvetlenül is felkeressük a tisztelt tanítószágot, kedves munkatársainkat. A nap megünnepléséről 1912-ben 6078 iskola tett jelentést. Ez a szám az előző évi 2814-hez képest örvendetes haladást jelent, és e szép eredményt a tisztelt tanítószágot lelkes buzgalmanak tulajdonítjuk és ezért meleg halánkat fejezzük ki. Mivel azonban az iskoláknak még jelentékeny része nem szerepel a jelentéstevők között mert az állami iskolák kerek számban 800, a községiékből 600 és a felekezetiékből kilencezer nem tetti meg jelentést, tisztelettel felkérjük az egész haza tisztelt tanítószágot, hogy a fennálló rendeletek értelmében a madarak és fák napját minden iskolában megtartani méltóztassék. Az 1912. évi iskolai jelentéseknek Fodor Árpád tanár, h. főtítkárszerkesztette III. évkönyvet rövid idő múlva megküldjük mindazon iskoláknak, melyekből jelentés érkezett be és épen úgy megfogja kapni a IV. évkönyvet minden jelentéstevő iskola. A jelentések feldolgozása folyamán tett tapasztalataink nyomán különösen a következőkre bátorítokunk a t. tanítószágot becses figyelmét felhívni. Elsősorban felkérjük a t. tanítókat arra, hogy az *Országos Ijúsági Madarvédő Ligát*, mely a madarak és fák napja intézményének és ez iskolai ünnep előkészítésének kiegészítő szervét képezi és szintén miniszteri rendeleten alapul: az eddigimel nagyobb partolásban részesíteni méltóztassék, mert — sajnos — az 1912. évben az iskoláknak csak kis részében használták fel e fontos nevelő eszközt. A liganyomtatványokat egyesületünk a kívánt mennyiségben ingyen és portmentesen megküldi. Kérjük, hogy az ünnepségre hívják meg a gondnokságot, illetőleg az iskolaszéket és a községi előjáróságot. Ajánljuk a szabadban való kirándulással kapcsolatos ünneplést és több iskolának együttes ünneplését. Kérdőívünk legközelebb megjelenik a Néptanítók Lapjának mellékleteként. Kérjük ennek kitöltését és a tanfelügyelőséghez való küldését még abban az esetben is, ha az ünnepélyt nem tartották meg. Ekkor az ünnepély elmaradásának okát is tessék jelenteni. Azon rokonszenv, mely bennünket a közös munkásság révén a t. tanítószággal összeköt, bizalommal fordultunk közvetlenül is kedves munkatársainkhoz, reméljük, hogy kérelmünk a lehetőség szerint meghallgatásra is fog találni és nagy célunk eléréséhez ez évben egy lépéssel ismét előbbre juthatunk. Kiváló tisztelettel Budapest, 1913. április hó 22-én. az *Országos Állatvédő Egyesület* nevében: *Fodor Árpád*, áll. fogimn. tanár, h. főtítkárszerkesztő, *marosi Múday Izidor*, ny. min. tanácsos, elnök.

A Ságvár-Karád egyh. ker. róm. kath. néptanítóegyesület rendes tavaszi körgyűlését f. év május hó 15-én Zamárdiban a rk. elemi iskolában tartja meg. Reggeli 9 órákor a tagok szentmisét hallgatnak. *Tárgysorozat*: 1. Elnöki megnyitóbeszéd. 2. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése, névsorfelolvasás, új tagok felvétele. 3. A Rendszabályok revíziója tárgyában 1912. év augusztus 5—6-án Keszthelyen tartott rendkívüli gyűlés jegyzőkönyvének tanulmányozása és jelentés létele *Szily Károly ságvári, Sövény Gábor kapolyi és Tóth Endre zamárdi megbízott tanító* által. 4. *Varga Kálmán zamárdi osztálytanító* gyakorlati tanításti *Valez János nagyberényi* tanító felolvasást tartanak. 5. Elnöki jelentések. 6. Indítványok, dolgozatok kitézése s a jövő gyűlés helyének megállapítása.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

K. K. 1. Törzsfizetés 2000 K. 2. Az 1893. év előtti időre 400 K. — **S. G. Aba. 1.** A végbizonyítványt aláírja az igazgató és az illető osztálytanítója. 2. A pecsétet az igazgató őrzi. — **S. A.** Mindenesetre helyesen cselekszik. — **P. F.** Hogy a törvény intézkedései alá esik-e az iskola arról csak akkor adhatok véleményt, ha azt is megírja, hogy az iskola nyilvános jellegű hitfelekezeti iskola-e vagy uradalmi iskola. Van-e iskolaszéke? Ha igen, akkor 2000 K törzsfizetés és 400 K személyi pótlék illeti meg. — **B. A.** Hogy a tantestület egyes tagjai melyik osztályt vezessék, ezt a tantestület meghallgatásával az iskolaszék állapítja meg. E határozat az egyházi hatóság jóváhagyásával végérvényessé válik. Az illetőnek jogában áll az iskolaszék határozatával szemben az egyházi hatósághoz felebbezni. — **F. M.** Miután a kántortanító fizetése még ezidő szerint egységesen tanítói fizetésnek veendő, az elhunyt kántortanító özvegye az összes járandóságokat és a lakást is csorbítatlanul élvezi 1/2 évig. A helyettesít a hitközség fizeti. 2. A katonasághoz bevonuló önkéntes helyett a fentartó alkalmazza a segédtanítót és levon 800 K a tanító fizetéséből. A bevonuláskor rendes helyettesítés történik. — **F. J.** Még nem nyert szentesítést a törvény; ezért késik. — **Rp.** Nem kaptuk meg a sorsolásról szóló kimutatást, tehát nem adhatunk választ. — **F. B.** Igen, válaszolni fogunk, amint az esetre vonatkozólag teljes eredménnyel adhatunk választ. — **S. S.** Az osztályok egyesítése a helyi viszonyoktól és a tanulók számától függ. Legtermészetesebb beosztás I—II.; III—IV.; V—VI. osztály. — **G. K.** Az üzenet helyes. A döntés úgy történt. — **S. I.** Igazolja a megszakítást és akkor a megszakítás előtti idő is számít. Törzsfizetés: 2000 K és esetleg 400 K személyi pótlék. — **H. J.** Forduljon a hülyék orsz. intézetének igazgatóságához, Budapest, I., Alkotás-utca. — **Sz. J.** Tájékozódni fogunk és a választ megadjuk. — **K. J.** Legjobb belátásunk szerint adjuk meg a tanácsokat, hogyan lehetne az iskolaépítés céljaira szolgáló összeget előteremteni. — **O. O.** Valóban nemes ügyért emelt szót. Amit csak tehetünk, megteesszük a siker érdekében. Támogatni fogjuk.

Védjegye

Magyar törlogummi

kapható minden papirkereskedésben.

Magyar címer a védjegye,
Magyar diák csak ezt vegye!

Magyar Ruggyantaárugyár
Részv.-Társaság Budapest.

A sikeres tanítás

kelléke

a jó „tanesszköz“.

Ilyen a BODA-féle mechanikai számoló-szerkezet, mely Magyarországon 7226. sz. a. **Németországban** 58.339/1910. sz. a. szabadalmat nyert. **Az elemi iskolák részére** 152.342/1909. sz. a. miniszterleg engedélyezett **1000 koronával jutalmazott**, díszoklelél és áll. éremmel kitüntetett, az Orsz. Kath. Tanács által 32/1910. sz. alatt engedélyezett, továbbá az összes állami iskolák használatára külön is **engedélyezett** legjobb számoló-szerkezet. Számos elismerő levél, hivatalos bírálat igazolja gyakorlati értékét. **Ára 45 korona.** Megrendelhető a Szent-István-Társulatnál Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nmélt. püspöki kar határozata **kötelezőnek nyilvánította** a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a «Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes szávanak egyszeri közlése 6 fillér. Csakis azon pályázatok közöltnének, melyeknek díja előre lefizettetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk. Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

Ardánfalvai (Nyitra m.) kántortanítói állásra pályázatot hirdettek *május 26-ig*. Javadalma államségéllyel 1000 kor. Plébániai hivatal. 474 1—1

Egri érseki megye.

Kékce (Szabolcs m., u. p. Kisvárdá) anyaegyház kántortanítói állására kellően felszerelt kérvények *május hó 15-ig* plébániahivatalhoz küldendők. Javadalma: lakáson, melléképületek és kerten kívül a hitközségtől terményben 269 kor., tanulmányi alapból 189 kor., államségélyből 582 kor. Többet földhaszonélvezetből 400 kor., misealapítványból 30 kor. Választás 15-én. Személyes megjelenés előny. 475 1—2

Besztercebányai egyházmegye.

A kelői róm. kath. kincstári osztatlan iskolánál kántortanítói állásra pályázat hirdettek *május 25-ig*. Jövedelme a legujabban felvett javadalmi összeírás szerint 1230 kor., a mi földjövedeleméből, szolgálmányból és készpénzből áll. Kellően felszerelt folyamodványok a m. kir. földművelésügyi miniszter úrhoz címezve a kelői róm. kath. iskolaszéknek küldendők. (Bars m.) u. p. Geletnek. 479 1—1

Pécsi egyházmegye.

Udvari (Tolna m.) fiókközségben *május hó 25-ig* a kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme: megfelelő lakás, melléképületekkel 200 kor., $\frac{3}{4}$ urbéri telek réttel és legeltetési joggal 574-92 kor., telek munkaváltsága hitközségtől 80 kor., minden udvari róm. kath. házaspártól 1 merce, felsőpéliektől $\frac{1}{5}$ -os rozsz 234-24 kor., minden v. h. pártól 30 fill., = 30 kor., alsópéli uradalomtól 20 kor., belsőség évi jövedelme 80 kor., 2 öl hasábfá behordva 72 kor., tandíjkárpótlás államtól 60 kor., minden szőlősgazdától 1 pint bor, vagy 40 fill., = 16 kor., stóla 24 kor. Összesen: 1391-16 kor., miből 304 kor. kántori járandóság. Egyenértéki adó kivételével az adókat a tanító fizeti. Kötelessége a mindennapi és ismétlős iskolásokat erkölcsös és hazafias szellemben tanítani és nevelni, őket ünnep- és vasárnapokon templomba vezetni, ott rájuk felügyelni. Köteles régi szokás szerint minden hétfőn és szombaton, továbbá advent és nagybőjtben minden reggel könyörgést végezni, ez utóbbi két időben, hétfőn és csütörtökön németül. Énekpróbák csak május 25-én engedtetnek meg. Köteles a pécs egyházmegyei róm. kath. tanítóegyesületbe belépni. Felszerelt kérvények május 25-ig a róm. kath. plébániahivatalhoz, Mészla küldendők. Választás 26-án. Az állás azonnal elfoglalandó. 478 1—1

Szombathelyi egyházmegye.

Az alsószőlőki róm. kath. iskolánál a kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme a jóváhagyott díjlel szerint: 659-68 kor. tanítói és 312-04 kor. kántori jövedelem. Ezen felül 85 kor. államségély és 150 kor. póttállamségély. Lakás 2 szép szoba, konyha és szép kert. Kötelességei díjlel szerint. Pályázati határidő *május 15*. Választás május 20. Személyes megjelenés előnyös, a német nyelv tudása kívánatos. A folyamodványok az iskolaszéki elnökhöz intézendők. Alsószőlők (Vas m.) dr. Lenársich Imre, plébános-helyettes, isksz. elnök. 477 1—1

Badafalva (Vas m., p. Nagyfalu) róm. kath. kántortanítói állásra «Népnevelő» mult évi 53. és jelen évi március 23-iki számában említett jövedelemmel pályázat meghosszabbítatik. Ingatlanokat, ha akarja visszaveheti, ha nem, a befolyó bérjövedelet kapja, jelenleg 280 kor. Ha a sekrestyési teendőt vállalja, külön kap körülbelül évi 150 koronát. Kötelességek díjlel szerint. Állás azonnal elfoglalandó. Esetleg nők is pályázhatnak. *Plébániahivatal.* 480 1—3

Veszprémi egyházmegye.

A főnyedi iskolaszék az ottani róm. kath. kántortanítói állásra *május 17-re* pályázatot hirdet. Javadalmazása: lakás 2 szoba, konyha, kamara, gazdasági épületekkel s 883 öl kerttel. Fizetése terményekben, szolgálmányokban és készpénzben díjlelben részletezve 1000 kor. Kötelességei a díjlelben részletezettek. Választás május 19-én d. e. 9 órakor. Utiköltséget és napidíjat az iskolaszék nem biztosít. Személyes megjelenés kívánatik. Kérvények *Németh János*, plébános, iskolaszéki elnök címére, Vörs (Somogy m.) küldendők. *Az iskolaszék.* 476 1—1

A vizsga fényét nagyon emeli egy szép énekes tornafüzér. Könnyen betanítható. Ára 1 kor. *Wiesbacher József*, Világos. 467 2—3

Figyelem!

Tanítók Címtára sajtó alatt! Hirdetések, taneszköz- és könyvismertetések felvetetnek: «Tanítók Címtára» szerkesztőségében, Zalakallósd, p. Kéhidá. Tamássy kántortanító. 463 1—1

Stampay ének- és imakönyve,

(XIX. kiadás, 256 oldal) félvaszonban 30 fillér, egészvaszonban 50 fillér. Tízre egy ingyen, kotta is egyszer ingyen, **KÖBÖLKUTON, Esztergomm.** — A Stampay Miklós-féle **Köszöntőkönyvecske** nem nálam kapható, hanem öcsémnél Nógrádkisterenyén, 12 db franko 2 kor.-ért. 352—12

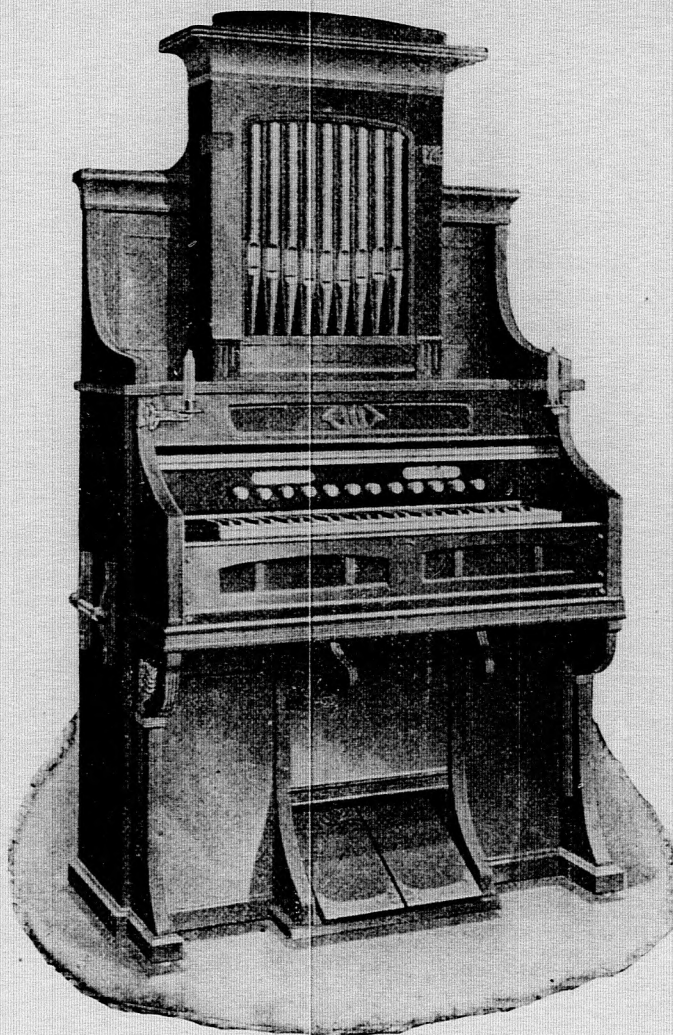
132-7

X., Kolozsvári-u. 11.

A legjobb amerikai légszivó rendszerű
ORGONA-HARMONIUMOK
 a Szent-István-Társulatnál kaphatók.

A zene- és énekoktatás legmegfelelőbb segéd-eszköze.

E harmoniumok kiállításának szépségére, szolid és izléses kidolgozására különös súlyt fektetünk. A szerkezet kiválóságát és tartóságát biztosítja hosszú évek tapasztalati tudásával rátermett készítő, többszörösen kitüntetett szakképzettsége s a felhasznált alkatrészek kitűnő minősége. Harmoniumaink hangja teljes, nemes és öblös. Az orgonaszerűen lágy és e mellett erőteljes hang hajlékonyságával minden színárnyalat kifogástalanul és teljesen kifejezésre jut. A hangok meg-

A legkellemebb szórakoztató hangszer.

szólamlása minden fekvésben feltétlenül precíz s így az előadás minden egyes hangon könnyed és kellemes. A változatok a valóságnak megfelelők, működésük pedig, kitűnő és erőteljes mechanikájuknál fogva teljesen egyenletes és biztos. Orgona-harmoniumjaink árai tisztán készpénzfizetés ellenében és úgy vannak szá-

mítva, hogy a megrendelők ezeket csomagolva, teljesen költségmentesen az utolsó vasuti vagy hajóállomásig szállítva kapják s így semmi újabb kiadásuk sincsen.

Az érdeklődőknek árjegyzéket szívesen küld a Szent-István-Társulat Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.

Megfelelő kezesség mellett kedvező fizetési feltételek.

